

Elejét kell venni a bajnak!

Catane lemosószer atkák ellen

Az atkák sok almatermesztőnek okoznak nagy fejtörést: nehezen szabályozható, az atkaölő szerekkel szemben hamar ellenállóságot kialakító kártevőcsoport. Éppen ezért sikeres visszazorításuk érdekében minden eszközt meg kell ragadni és azokat tudatosan alkalmazni.

A tenyészidőszak indulásakor a lemosó permetezés ad lehetőséget az áttelelő alakok alapos meggyérítésére, amiről Tamás Péter kölcsei almatermesztő oszt meg néhány érdekes tapasztalatot az olvasókkal.

Tamás Péter (44)

növénytermesztő
és növényvédő technikus

családi gazdálkodó
Kölcse

– Kérem mondjon néhány gondolatot a gazdálkodásukról, a család almatermesztéséről!

– A tágabb értelemben vett család három családi gazdaságba tömörül, melyek többféle tevékenységet végeznek, beleértve növénytermesztést és állattenyésztést is. Almatermesztéssel ezek közül az egyik foglalkozik, amelyet én vezetek. A rendszerváltást követően a szüleimmel szántóföldi növénytermesztésbe és tehéntartásba fogtunk, majd a kilencvenes évek közepén már egyre inkább kacsingattam az almatermesztés felé. Jelenleg 38 hektáron téli étkezési almát termesztünk, ehhez hűtőházat építettünk, és a gyümölcsöt zömében tavasszal, kora nyáron értékesítjük.

– Melyek az ültetvények főbb jellemzői?

– Az almáskertjeink egymás közelében, egy bokorban található, így időjárás, domborzati, talajadottságaikat tekintve is nagyon hasonlóak. Az első, 1996-os telepítést 5x3 méteres kötésben létesítettük, amelyet azóta már felszámoltunk. Jelenleg a 2003-as telepítésű, 430x110 cm-es térállású a legidősebb, majd ezt követően 4 méter sortávval és 80–100 cm tőtávval telepítettünk. Az embernek döntenie kell, hogy intenzíven, étkezési almát termeszt, vagy ipari alma-ültetvényt létesít: én az előbbit választottam. A köztes megoldások ma már nem életképesek... Az intenzív almatermesztés szempontjai szerint alakítottuk ki az ültetvényt, a technológiát. 24 hektárt már jégáló véd, és további 5 hektáron tervezzük még a jégáló telepítését. Nagy költséggel járó beruházás, és az üzemeltetése sem olcsó, viszont megvédi az almát a jégtől és az utóbbi időben ugyancsak fokozott veszélyt jelentő napégéstől.

– Milyen fajtákat termesztetek?

– Jelenlegi fajtáink a jonagored, a golden reinders, a jeromine, az idared és a gala több változata. Mint korábban kiderült, a legidősebb telepítés 14 éves. Ebben főként az játszik szerepet, hogy időről időre meg kell újítani a fajtaösszetételt: menni kell a világban jellemző trendek után. Ha egy fajta divatja elmúlik, nehézsé válik az értékesítése, le kell cserélni. A gala típusokat ez elég hamar utoléri.

– Véleménye szerint az ültetvény szerkezet, a művelésmód, a jégáló, az ezekből adódó mikroklíma vagy akár a fajták mennyire befolyásolják az atkafertőzést? Mely fajta jelentik a fő problémát?

– Tömeges és látványos fertőzést a piros gyümölcsfa-takácsatka szokott előidézeni: az atka elleni védelemnek ez a meghatározója. Emellett előfordulnak levélatkák, esetleg kétfoltos takácsatka is. Ami a fajták eltérő fogékonyságát illeti: vannak erre utaló jelek, amit magam is tapasztalok, de arra nem vállalkoznék, hogy ebből messzemenő következtetéseket vonjak le. Az atkafertőzésre jellemző, hogy gócban jelentkeznek. Az egyik kertben az 5. és 6. sor gala: rendszeresen itt alakulnak ki az első gócpontok, illetve ha van atka, akkor ezen a két soron biztos találunk. Gyanítható, hogy ezt a fajtát kedvelik... Az utóbbi időben erősödő atkaproblémával szembesülünk, aminek okaként több tényező is felmerülhet, közöttük a kérdésében említett tényezők is, amelyek esetleg kedvező mikroklímát eredményezhetnek a számukra. Ezekon kívül talán még egyéb szempontokat is figyelembe lehet venni. Az tény, hogy 10 éve még egy kezeléssel az egész szezonnra atkamentes-sé lehetett tenni az ültetvényt, ma már ez nem megy.

– A kémiai védelem kisebb eredményessége az atkaölő készítmények mérsékeltebb hatásával lehet összefüggésben?

– Sajnos megfigyelhető az atkák csökkent érzékenysége – ellenállóvá válnak a korábban hatékony készítményekkel szemben. A gazdák sok szert azzal rontanak el, hogy ráállnak egy jó termékre, és csak azt használják. Ennek rezisztencia lesz a következménye, ráadásul az atkák nál ez nagyon gyorsan kialakul. A hatástalanná vált szerek kiesnek az eszköztárukából, de voltak olyanok, amelyeknek a kivonásuk miatt kellett búcsút inteni, és olyan is van, amelyet az AKG-ban nem használhatunk.

A vegyszeres védekezést az is bonyolítja, hogy év közben az atkák mindenféle alakja egyszerre van jelen, és ezek érzé-

kenysége eltérő az egyes készítményekkel szemben. Emiatt egyik vagy másik fejlődési alakból jócskán maradnak túlélők. A tél vége az az időszak, amikor a piros gyümölcsfa-takácsatka csak tojás formájában van jelen, hiszen így képes az áttelelésre. A jó időben, jó készítménnyel, megfelelően kivitelezett tél végi lemosó permetezés tojáspusztító hatása ezért nagy hasznunkra válik. Hatalmas előnyt kovácsolhatunk vele magunknak az atkával vívott küzdelemben.

– Hogyan került a látókörébe a Catane olajos lemosószer?

– Rendszeresen használunk Arysta-termékeket az almában, így megvan a kapcsolat a céggel. 2016 tavaszán Barkaszi Imre területi képviselő ajánlotta a figyelmembe Catane-t, és beállítottunk vele egy vizsgálatot. Az egyik ültetvény 76 sorából 12-t ezzel kezeltünk, a többi pedig az általunk évek óta használt szerrel.

– Milyen kijuttatástechnológia jellemző önöknél lemosásakor?

– A lemosás akkor lehet eredményes, ha szinte tökéletes fedést tudunk biztosítani a permetezéskor. Egy olajos szer hatása azon alapul, hogy lefedi a tojást, az nem tud lélegezni, és elpusztul. Ehhez fontos egy jó minőségű és állapotú permetezőgép, a nagy lémenyiség, amely a mi esetünkben 1000 l/ha volt, hogy „megfolyjon” a permetlé, és a szer megfelelő dózisa (2,5%-os töménység). A sorokat két irányból permeteztük – közvetlenül az elmenő

fele. Ez a különbség utána egész évben meglátszott.

– A lemosás atkaölő hatása ezek szerint az egész tenyészidőszakban érezhető?

– A lemosással a kiinduló atkaállomány erősen csökkenthető, és egyáltalán nem mindegy, hogy mennyi marad meg, és mennyi kezd aztán szaporodni. A vizsgálatban mindkét lemosó kezelés után azonos technológiát használtam. Csakhogy a Catane-nal végzett lemosás után kisebb atkaállománnyal kellett megbirkózni az atkaölőnek, és az atkafertőzés is alacsonyabb szinten maradt a tenyészidőszak végéig.

– Alapvetően kísérletezős típus? Szeret kipróbálni új technológiákat?

– Az egész élet nagy kísérletezés. Fogékonynak kell lenni az újra, az élet minden területén. Ez képes előrevinni egy vállalkozást is. Növényvédő szerek esetében akkor tudom megtalálni a számomra legjobbakat, ha teret adok ilyen jellegű vizsgálatoknak. Az ember figyelmét felkelti, ha hall valami újdonságot, de annyi nem elégszem meg, hogy másnál, máshol bevált. Számomra az a biztos, ha a saját kertemben, az én technológiámba illesztve is működik. A Catane-ról is azért merek véleményt alkotni, és másoknak is a figyelmébe ajánlani, mert kipróbáltam: én kezelttem vele, én ellenőriztem, és láttam, hogy működött.

